

دانشکده ادبیات و علوم انسانی دکتر شریعتی

پایان نامه کارشناسی ارشد

زبان‌شناسی همگانی

عنوان:

بررسی تاثیر دو متغیر سن و جنسیت در
یادگیری زبان خارجی همراه با شواهد
عصب-روان زبانشناختی

اساتید راهنما:

دکتر شهلا شریفی

دکتر علی غنایی چمن آباد

استاد مشاور:

دکتر اعظم استاجی

پژوهشگر:

ماهرخ علم زاده

تابستان ۹۲

تعهد نامه

اینجانب ماهرخ علم زاده دانشجوی دوره کارشناسی ارشد، رشته زبانشناسی دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد نویسنده پایان نامه **پروسی تأثیر دو متغیر سن و جنسیت در یادگیری زبان خارجی همراه با شواهد عصب-روان زبان شناختی تحت راهنمایی دکتر شهلا شویفی و دکتر علی شایبی چمن آبادی** متعهد می شوم:

- تحقیقات در این پایان نامه توسط اینجانب انجام شده است و از صحت و اصالت برخوردار است.
- در استفاده از نتایج پژوهشهای محققان دیگر به مرجع مورد استفاده استناد شده است.
- مطالب مندرج در پایان نامه تا کنون توسط خود یا فرد دیگری برای دریافت هیچ نوع مدرک با امتیازی در هیچ جا ارائه نشده است.
- کلیه حقوق معنوی این اثر متعلق به دانشگاه فردوسی مشهد می باشد و مقالات مستخرج با نام « دانشگاه فردوسی مشهد» و یا « Ferdowsi University of Mashhad » به چاپ خواهد رسید.
- حقوق معنوی تمام افرادی که در به دست آمدن نتایج اصلی پایان نامه تاثیرگذار بوده اند در مقالات مستخرج از رساله رعایت شده است.
- در کلیه مراحل انجام این پایان نامه، در مواردی که از موجود زنده (با بافتهای آنها) استفاده شده است ضوابط و اصول اخلاقی رعایت شده است.
- در کلیه مراحل انجام این پایان نامه، در مواردی که به حوزه اطلاعات شخصی افراد دسترسی یافته یا استفاده شده است، اصل رازداری، ضوابط و اصول اخلاق انسانی رعایت شده است.

تاریخ

امضای دانشجو

مالکیت نتایج و حق نشر

- کلیه حقوق معنوی این اثر و محصولات آن (مقالات مستخرج، کتاب، برنامه های رایانه ای، نرم افزارها و تجهیزات ساخته شده) متعلق به دانشگاه فردوسی مشهد می باشد. این مطلب باید به نحو مقتضی در تولیدات علمی مربوطه ذکر شود.
- استفاده از اطلاعات و نتایج موجود در پایان نامه بدون ذکر مرجع مجاز نمی باشد.

شماره: ۳۵۹/ز

تاریخ: ۱۳۹۲/۰۷/۱۳

پیوست: دارد

دانشکده ادبیات و علوم انسانی دکتر علی شریعی

باسمه تعالی

صورت جلسه دفاع پایان نامه گروه زبان شناسی

جلسه دفاعیه پایان نامه تحصیلی خانم ماهرخ علمزاده دانشجوی کارشناسی ارشد، تحت عنوان «بررسی تأثیر دو متغیر سن و جنسیت در یادگیری زبان خارجی همراه با شواهد عصب - روانشناختی زبان» که استادان راهنمای آن سرکارخانم دکتر شریفی و آقای دکتر غنایی چمن آباد و استاد مشاور خانم دکتر استاجی و استادان منتخب (استاد مدعو) آقای دکتر الیاسی و دکتر آقامحمدیان شعرباف می باشند، روز یکشنبه ۱۳۹۲/۰۶/۳۱ ساعت ۸ در آزمایشگاه آواشناسی برگزار گردید. ابتدا خانم ماهرخ علمزاده، خطابه دفاعیه خود را خواند و سپس هیأت داوران تذکرات و راهنماییهای علمی خود را درباره محتوای پایان نامه ابراز نمودند. آن گاه پس از استماع توضیحات و دفاعیات دانشجو، داوران نظر خود را به شرح زیر اعلام داشتند:

پایان نامه کارشناسی ارشد خانم ماهرخ علمزاده، پس از بحث و تبادل نظر درباره محتوای آن با نمره (۱۹٫۲۵) ارزیابی و پذیرفته اعلام گردید و نامبرده فارغ التحصیل شناخته شد.

استاد مشاور

دکتر استاجی

استاد منتخب ۲

دکتر آقامحمدیان شعرباف

استادان راهنما

دکتر شریفی و دکتر غنایی چمن آباد

استاد منتخب ۱

دکتر الیاسی

تأییدیه هیأت داوران

پایان نامه‌ی کارشناسی ارشد / دکتری
گروه آموزشی زبان‌شناسی

امضا کنندگان زیر، اعضای هیأت داوران پایان نامه‌ی آقای

خانم ماهرخ علم‌زاده با عنوان:

«بررسی تأثیر سبک‌های نوشتاری در یادگیری زبان فارسی، همراه با آموختن و رعایت زبان و آداب»

در رشته‌ی زبان‌شناسی دانشکده‌ی ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی، در

جلسه‌ی دفاع حاضر شدند و پس از بررسی کامل، برابر آیین نامه‌ی مربوط، آن را

با نمره‌ی ۱۹،۲۵ و درجه‌ی عالی

برای دریافت درجه‌ی دکتری / کارشناسی ارشد تأیید کردند.

• اعضای هیأت داوران: دکتر محمد اسد زعفرانی، دکتر علی عباسی محمد اباد

استاد مشاور ۱: دکتر محمدرضا اسد زعفرانی

استاد مشاور ۲: دکتر

استاد داور ۱ (از دانشگاه روم): دکتر محمود الیاسی

استاد داور ۲ (از دانشگاه زابل): دکتر آغا محمدیان شرفیاد

استاد داور ۳ (از دانشگاه   ): دکتر

• نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی دانشگاه: دکتر الیاسی

دفتر مدیریت تحصیلات تکمیلی

* فرم ارزشیابی پایان نامه کارشناسی ارشد *

تاریخ: ۱۳۹۲/۷/۱۳
شماره: ۳۵۸/ز
پیوست: خلاصه پروپوزال و متن پروپوزال

نام و نام خانوادگی دانشجو: **مهاجر علم راده** تاریخ شروع تحصیل: **۸۹** شماره واحد جبرانی: **۱۲**
رشته و گرایش تحصیلی: **زبان تخصصی حکایات** تاریخ دفاع: **۹۲/۴/۲۴** نام و نام خانوادگی استاد راهنما: **دکتر شهلا سیرینی**
عنوان پایان نامه: **بررسی تأثیر روش‌های مختلف در جهت‌دهی زبانی در آموزش زبان انگلیسی به کودکان** مدرسه علمیه

ملاحظات	نمره کسب شده	حداکثر نمره	معیارهای ارزشیابی
	۲,۲۵	۳	کیفیت نگارش
			انسجام در تنظیم و تدوین مطالب، حسن نگارش و رعایت دستورالعمل کیفیت تصاویر، اشکال و منحنی های استفاده شده
	۱۲	۱۲	کیفیت علمی
			بررسی تاریخچه موضوع و بیان سافه پژوهش در موضوع
			استکار و نوآوری
			ارزش علمی و با کاربردی
			استفاده از منابع و مؤاخذ به لحاظ کمی و کیفی (به روز بودن)
			کیفیت نظرات و پیشنهادات برای ادامه تحقیق
	۳	۳	کیفیت ارائه
			تسلط به موضوع و توانایی در پاسخگویی به سئوالات در جلسه دفاع نحوه ارائه (رعایت زمان - تفهیم موضوع، کیفیت ترانس برسی و ...)
	۱	۱	مقاله
			مقاله مستخرج از پایان نامه که بر اساس دستورالعمل تهیه و به تأیید استاد راهنما رسیده و به همراه پایان نامه تحویل گردیده است
	۱	۱	اتمام به موقع
			اتمام به موقع دوره و تحویل گزارشات
	۱۹,۲۵	۲۰	نمره پایان نامه

امضاء	نام دانشگاه	مرتبه علمی	نام و نام خانوادگی	اعضای هیئت داوران
	فردوسی مشهد	دانشیار / استادیار	دکتر شهلا سیرینی / دکتر علی محمد سیرینی	استاد راهنما
	فردوسی مشهد	دانشیار	دکتر اعظم غبایی	استاد مشاور
	فردوسی مشهد	استادیار / استادیار	دکتر محمد الیاسی / دکتر آناهیتا سیرینی	عضو دفاع (استاد مدعو)
	فردوسی مشهد	استادیار	دکتر محمود الطائیسی	عضو دفاع و نماینده تحصیلات تکمیلی گروه

جلسه دفاع در تاریخ **۱۳۹۲/۶/۳۱** برگزار گردید و نمره نامبرده **۱۹,۲۵** حروف می باشد که با توجه به ماده ۲۰ آئین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد با پیوسته مصوب ۷۳/۱۰/۲۵ به آن درجه

نام و نام خانوادگی مدیر گروه **شهلا سیرینی** امضاء و تاریخ **۱۳۹۲/۶/۳۱**
سهام اعضا هیئت داوران در ارزشیابی یکسان است.
محاسبه میانگین و اعمال تک نمره مربوط به بخش اتمام به موقع با توجه به تاریخ شروع و پایان حاصل توسط نماینده تحصیلات تکمیلی گروه انجام می گردد.

*(لطفاً به توضیحات مندرج در پشت برگه توجه فرمائید) **

از سبب دانی شود کم هیرتت

هیرت تو ره دهد در هفرتت

(مثنوی، دفتر پنجم، بیت ۷۹۵)

سپاسگزارم

ایزدمنان را، فدای مهربانم را، که لفظهای، هایم نمیکند.

متشکرم

از اساتید گرانقدرم سرکار خانم دکتر شریفی و جناب آقای دکتر غنایی. و امیدوارم هر قلمی که بر روی کاغذ می نگارند، خداوند برای آنان قلمی سبز در دفتر اعمالشان بیفزاید و متصل به توفیقات الهی باشند.

و با تشکر از استاد محترم مشاورم سرکار خانم استاجی و کلیه اساتید فرهیفته که راهنمایم در انجام این پژوهش بودند.

تقدیرم به:

مادر عزیزم، دریای فداکاری و عشق که سالها برایم هم پدر بوده است و
هم مادر

و تقدیرم به:

همسر مهربانم، اسطوره زندگیم، پناه فستگی ام و امید بودنم

فهرست مطالب

عنوان	شماره صفحه
چکیده	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
۱-۱ مقدمه:	۱۷
۲-۱ ساختار کلی پژوهش:	۱۷
۳-۱ بیان مساله:	۱۸
۴-۱ اهمیت موضوع	۱۹
۵-۱ سوالات پژوهش:	۲۰
۶-۱ فرضیات پژوهش:	۲۱
۷-۱ تعریف نظری مفاهیم کلیدی پژوهش:	۲۱
۸-۱ تعریف عملیاتی متغیرها در پژوهش حاضر:	۲۴
۱-۲ مقدمه	۲۶
۲-۲ عملکرد مغز وابسته به سن	۲۷
۳-۲ فرضیه دوره بحرانی در زبان اول	۳۱
۴-۲ فرضیه دوره بحرانی در زبان دوم و یا زبان خارجی	۳۴
۵-۲ پژوهشهای انجام شده در زمینه بررسی متغیر سن در یادگیری زبان خارجی	۳۸
۱-۵-۲ نوع اول: نمونه هایی از پژوهشهای راجع به سرعت:	۳۹

- ۲-۵-۲ نوع دوم: نمونه هایی از پژوهشهای راجع به کیفیت:----- ۴۰
- ۲-۶ نقش عامل جنسیت در یادگیری زبان خارجی ----- ۴۴
- ۳-۱ مقدمه:----- ۴۹
- ۳-۲ آزمودنیها ----- ۵۰
- ۳-۳ بافت آموزشی ----- ۵۱
- ۳-۴ بافت اجتماعی ----- ۵۲
- ۳-۵ مدرس: ----- ۵۳
- ۳-۶ شاگردان (یا خود زبان آموزان) ----- ۵۵
- ۳-۷ آزمونها ----- ۵۷
- ۳-۷-۱ "پرسشنامه تجربه و مهارت زبانی": ----- ۵۸
- ۳-۷-۱-۱ بخش تجربه زبانی: ----- ۶۰
- ۳-۷-۱-۲ بخش مهارت زبانی: ----- ۶۲
- ۳-۷-۲ آیلتس: ----- ۶۸
- ۳-۷-۳ آزمون دستور زبان انگلیسی نلسون: ----- ۶۹
- ۳-۷-۴ نمرات پایان ترم های گذشته: ----- ۶۹
- ۴-۱ مقدمه ----- ۷۱
- ۵-۱ مقدمه ----- ۸۸
- ۵-۲ پاسخ به سوالات تحقیق ----- ۸۹
- ۵-۲-۱ تاثیر متغیر سن در یادگیری زبان خارجی ----- ۸۹
- ۵-۲-۱-۲ ویژگی های شناختی: ----- ۹۲
- ۵-۲-۱-۳ مسائل اجتماعی: ----- ۹۳
- ۵-۳-۲ تاثیر جنسیت در آموزش زبان: ----- ۹۵

۳-۳-۵ اعتباریابی "پرسشنامه تجربه و مهارت زبانی" در زبان فارسی ----- ۹۷

۴-۵ پیشنهاداتی برای تحقیقات آینده: ----- ۹۸

منابع فارسی: ----- ۱۰۱

منابع انگلیسی: ----- ۱۰۲

فهرست جدول‌ها:

جدول ۴-۱ میانگین نمرات آیلتس چهار گروه

جدول ۴-۲ میانگین نمرات پایانی دو ترم گذشته چهار گروه

جدول ۴-۳ نمرات پرسشنامه تجربه و مهارت زبانی چهار گروه

جدول ۴-۴ نمرات آزمون دستور زبان نلسون چهار گروه

جدول ۴-۵ میانگین نمرات داده شده به لهجه‌ی آزمودنی‌ها توسط ممتحن و پرسشنامه تجربه و مهارت زبانی در چهار گروه

جدول ۴-۶ مقایسه میانگین وزنی و انحراف از معیار نمرات آزمون‌ها در مهارت گفتاری

جدول ۴-۷ مقایسه میانگین وزنی و انحراف از معیار نمرات آزمون‌ها در مهارت شنیداری

جدول ۴-۸ مقایسه میانگین وزنی و انحراف از معیار نمرات آزمون‌ها در مهارت نوشتاری

جدول ۴-۹ مقایسه میانگین وزنی و انحراف از معیار نمرات آزمون‌ها در مهارت خواندن

جدول ۴-۱۰ مقایسه میانگین وزنی و انحراف از معیار نمرات آزمون‌ها در مهارت گفتاری

جدول ۴-۱۱ مقایسه میانگین وزنی و انحراف از معیار نمرات آزمون‌ها در مهارت شنیداری

جدول ۴-۱۲ مقایسه میانگین وزنی و انحراف از معیار نمرات آزمون‌ها در مهارت نوشتاری

جدول ۴-۱۳ مقایسه میانگین وزنی و انحراف از معیار نمرات آزمون‌ها در مهارت خواندن

جدول ۴-۱۴ مقایسه میانگین نمرات کسب شده گروه‌ها در آزمون نلسون

جدول ۴-۱۵ ضریب همبستگی پیرسون برای مهارت گفتار در بین آزمون آیلتس و “پرسشنامه تجربه و مهارت زبانی”

جدول ۴-۱۶ ضریب همبستگی پیرسون برای مهارت شنیداری در بین آزمون آیلتس و “پرسشنامه تجربه و مهارت زبانی”

جدول ۴-۱۷ ضریب همبستگی پیرسون برای مهارت نوشتاری در بین آزمون آیلتس و “پرسشنامه تجربه و مهارت زبانی”

- جدول ۴-۱۸ ضریب همبستگی پیرسون برای مهارت خواندن در بین آزمون آیلتس و “پرسشنامه تجربه و مهارت زبانی”
- جدول ۴-۱۹ ضریب همبستگی پیرسون برای مهارت گفتار در بین آزمون‌های پایان ترم و “پرسشنامه تجربه و مهارت زبانی”
- جدول ۴-۲۰ ضریب همبستگی پیرسون برای مهارت شنیداری در بین آزمون‌های پایان ترم و “پرسشنامه تجربه و مهارت زبانی”
- جدول ۴-۲۱ ضریب همبستگی پیرسون برای مهارت نوشتاری در بین آزمون‌های پایان ترم و “پرسشنامه تجربه و مهارت زبانی”
- جدول ۴-۲۲ ضریب همبستگی پیرسون برای مهارت خواندن در بین آزمون‌های پایان ترم و “پرسشنامه تجربه و مهارت زبانی”

بسمه تعالی
 مشخصات رساله / پایان نامه تحصیلی دانشجویان
 دانشگاه فردوسی مشهد

عنوان رساله / پایان نامه: بررسی تأثیر دو متغیر سن و جنسیت در یادگیری زبان خارجی همراه با شواهد عصب-روان زبان‌شناختی

نام نویسنده: ماهرخ علم‌زاده

نام استاد(ان) راهنما: دکتر شهلا شریفی، دکتر علی غنایی چمن‌آبادی

نام استاد(ان) مشاور: دکتر اعظم استاجی

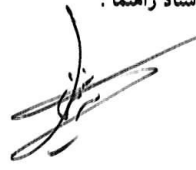
دانشکده: ادبیات و علوم انسانی دکتر علی شریعتی	گروه: زبان‌شناسی	رشته تحصیلی: زبان‌شناسی همگانی
تاریخ تصویب: ۱۳۹۰/۱۲/۶	تاریخ دفاع: ۱۳۹۲/۶/۳۱	
مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد ● دکتري ○	تعداد صفحات: ۸۴	

چکیده رساله / پایان نامه :

عامل سن به عنوان متغیری که با ابعاد مختلف شخصیت انسان ارتباط دارد، می‌تواند در یادگیری زبان دوم یا زبان خارجی نقش مؤثری داشته باشد. این موضوع همواره مورد بحث محققان و پژوهشگران بوده است، و این سؤال مطرح بوده که در چه سنی و در چه زمانی آموزش زبان دوم و یا زبان خارجی وارد نظام آموزشی شود؟ و آیا این سن برای دختران و پسران متفاوت است؟ همچنین چه انتظاراتی می‌توان از زبان‌آموز، متناسب با سن و جنسیت وی داشت؟ از سوی دیگر این سؤال مطرح است که آیا فرضیه "دوران بحرانی" در زبان اول، به نوعی در زبان دوم و یا زبان خارجی نیز مطرح است؟

در این بررسی، ۴ گروه آزمودنی فارسی زبان ۳۰ نفره، شامل ۲ گروه دختر و ۲ گروه پسر که از هر گروه دختران و پسران، یک گروه یادگیری زبان انگلیسی به عنوان یک زبان خارجی را پیش از سن بحرانی زبان اول (۱۲ سالگی) و گروه دیگر زبان آموزی را پس از سن بحرانی زبان اول آغاز کرده‌اند به لحاظ پیشرفت زبانی مورد توجه قرار گرفته‌اند. در این پژوهش سعی شده است سایر متغیرهای مداخله‌گر از جمله هوش، استعداد، حافظه، نقش معلم و کیفیت تدریس، مواد درسی و ... تا حد امکان کنترل گردند. سطح زبانی آزمودنی‌ها ابتدا به وسیله "پرسشنامه مهارت و تجربه زبانی (LEAP_Q)" سنجیده شد و سپس، به دلیل آنکه پرسشنامه ذکر شده، خود - ارزیابی می‌باشد، برای اطمینان از نتایج، آزمون‌های استاندارد زبانی نیز مورد استفاده قرار گرفت که تا حدود زیادی موید نتایج پرسشنامه خود - ارزیابی بود.

نتایج حاکی از آن بود که سنین مختلف شروع یادگیری زبان خارجی در میزان دستیابی به موفقیت در هر یک از مهارت‌های مختلف شنیداری، گفتاری، خواندن، نوشتاری و همچنین واژگان و دستور نقش بسیار مؤثر و متفاوتی دارد.

کلید واژه :	امضای استاد راهنما :
۱. سن	 تاریخ :
۲. جنس	
۳. دوران بحرانی	
۴. زبان خارجی	
۵. LEAP-Q	

فصل اول

کلیات پژوهش

* بیان مساله

* اهداف تحقیق

* فرضیات تحقیق

* تعریفهای عملیاتی

مسئله تأثیرپذیری آموزش زبان خارجی از سن موضوعی است که همواره مورد بحث و اظهار نظر توسط محققان و پژوهشگران بوده است و این مسئله که در چه سنی می‌توان با صرف کمترین انرژی و وقت، بهترین و بیشترین بهره‌برداری را نمود، از اهمیت فراوانی برخوردار است و از سویی دیگر، اینکه آیا این سن برای دختران و پسران بدلیل تفاوت در سن بلوغ و همچنین رشد شناختی و ادراکی متفاوت است یا خیر جایگاه بحث و بررسی است.

کودک انسان فارغ از دختر یا پسر بودن، در ابتدای تولد هر زبانی را که در معرض آن قرار گیرد به آسانی به عنوان زبان مادری فرا می‌گیرد. به بیان دیگر زبان مادری کودک، هر چه که باشد کودک آن را بدون زحمت فرا می‌گیرد. به طوری که مشاهده می‌شود، فراگیری زبان در میان همه کودکان دنیا تقریباً با هم برابر است و در یک دوره معین و طی مراحل انجام می‌گیرد. بنابراین زبان‌ها را نمی‌توان به زبان‌های سخت و آسان تقسیم کرد.

از سوی دیگر فراگیری زبان خارجی و یا زبان دوم برای هر کودک از هر نژاد و منطقه جغرافیایی به سهولت زبان مادری نیست. از این رو مشکلات فراگیری زبان دوم یا خارجی را نه تنها، در نوع زبان بلکه باید در عواملی غیر از خود زبان جستجو کرد.

۱-۲ ساختار کلی پژوهش:

ترتیب کلی مطالب در پژوهش حاضر به این شکل خواهد بود: در فصل اول بیان مساله، سوالات و فرضیات پژوهش و همچنین اهمیت موضوع و محدودیت‌های پژوهش در کنار تعریف متغیرها مطرح می‌گردد. در فصل دوم، فرضیه

دروان بحرانی معرفی می‌گردد و برخی از پژوهش‌های انجام شده در زمینه سن و جنسیت بیان می‌گردند. فصل سوم به

معرفی روش پژوهش، ویژگی‌های آزمودنی‌ها و معرفی "پرسشنامه تجربه و مهارت زبانی"

می‌پردازد. در فصل چهارم به معرفی روش‌های آماری مورد استفاده، و همچنین اعتباریابی "پرسشنامه تجربه و

مهارت زبانی" پرداخته خواهد شد. نتیجه‌گیری و پیشنهاد برای تحقیقات آینده نیز در فصل پنجم ارائه می‌شود.

۱-۳ بیان مساله:

از جمله مهمترین عوامل موثر در یادگیری زبان خارجی، متغیر «سن» است. بررسی عامل سن به تنهایی کار چندان

آسانی نمی‌باشد. زیرا با افزایش سن، تغییراتی در ویژگی‌های جسمانی، مغزی و ذهنی زبان آموزها حاصل می‌شود.

بدون شک هر کودک که پا به دنیا می‌گذارد از لحاظ شناختی و ادراک تحت تأثیر عوامل محیط خود واقع می‌-

شود، و از محیط تأثیر می‌پذیرد. هرچه کودک بزرگ تر می‌شود، توانایی‌های جسمی، ذهنی و شناختی بیشتری

کسب می‌کند. این تغییرات می‌توانند در زبان آموزی مؤثر باشند.

در این پژوهش با آگاهی از تاثیرات جسمانی، مغزی، ذهنی، شناختی و ادراکی در سنین مختلف زبان آموزی، سعی

شده است با کنترل سایر متغیرهای مداخله‌گر تأثیر سن به همراه جنسیت را بر سایر مهارت‌های زبانی شامل گفتاری،

شنیداری، خواندن و نوشتاری و همچنین دستور زبان و لهجه‌ی زبان خارجی، مورد ارزیابی قرار داده تا میزان تأثیر

متغیر سن و جنسیت از دیدگاه عصب شناختی و روانشناختی، در یادگیری زبان خارجی مشخص گردد.

۱-۴ اهمیت موضوع

اهمیت یادگیری زبان انگلیسی و کاربرد و اهمیت روزافزون آن به عنوان زبان بین‌المللی بر کسی پوشیده نیست. از سوی دیگر، گسترش روزافزون اینترنت و نیاز افراد به استفاده از آن، اهمیت یادگیری زبان انگلیسی را بیش از پیش نموده است.

یکی از مهمترین عوامل موثر در یادگیری زبان خارجی سن شروع فرایند است. این مساله همواره یکی از دغدغه‌های والدین، معلمان و تنظیم‌کنندگان کتب زبان انگلیسی برای مدارس بوده است، اما متأسفانه در بسیاری از موارد به دلیل عدم آگاهی از تاثیر سن در فرآیند یادگیری زبان آموز از دیدگاه‌های مختلف اجتماعی، عصب‌شناختی و روانشناختی علی‌رغم صرف زمان و هزینه بسیار، نتیجه مطلوب حاصل نمی‌گردد.

در این پژوهش سعی شده است تاثیر توامان این دو متغیر بررسی شود تا در نهایت با تقریب خوبی مشخص گردد تاثیر سن بر مهارت‌های مختلف زبانی دختران و پسران به چه میزان است.

از سویی دیگر، دو زبانگی و چند زبانگی و مطالعه بر روی آنها و همچنین زبان خارجی، در دنیای کنونی امری کاملاً طبیعی و یک استلزام است (هریس^۱ و مک نلسون^۲، ۱۹۹۲). با این وجود، نتایج تحقیقات بر روی دو زبانه‌ها و چند زبانه‌ها، بسته به سن فراگیری زبان دوم، روش فراگیری، میزان استفاده از زبان و درجه مهارت و تسلط بر آن، متفاوت و گاهی متناقض می‌باشد. این تناقض‌ها با نبودن ابزار سنجش معین و مشخص، تشدید می‌شوند. از طرف دیگر، عدم آشنایی برخی محققان به زبان مورد بررسی در آزمون‌ها، نیاز به وجود پرسشنامه‌ای جامع و معتبر را بارزتر می‌کند (ویوریکا^۳ و همکاران، ۲۰۰۷).

---

¹ Harris

²Mc Nelson

³ Viorica

در سایه این پژوهش، پرسشنامه‌ای تحت عنوان "پرسشنامه تجربه و مهارت زبانی"^۴ برای اولین بار در زبان فارسی ترجمه شده و مورد استفاده قرار گرفته است. پژوهشگران این رساله، پرسشنامه‌ی مذکور را به زبان فارسی ترجمه نموده‌اند تا برای محققان چندزبانگی به سهولت قابل دسترسی و استفاده باشد (این پرسشنامه هم اکنون در سایت دانشگاه نورث وسترن^۵ آمریکا با نام پژوهشگران این اثر، به ثبت رسیده است).

با توجه به اهمیت موضوع، انجام پژوهش‌هایی در زمینه‌ی تاثیر و میزان تاثیر متغیر سن، ضروری به نظر می‌رسد و از سویی دیگر هر چه شمار این پژوهش‌ها بیشتر باشد، نتایج موثق‌تر و قابل اطمینان‌تری بدست خواهد داد.

۱-۵ سوالات پژوهش:

سوالات پژوهش حاضر که در این تحقیق بدنبال پاسخی برای آنها هستیم بدین قرارند:

- ۱) آیا متغیر سن در زمان شروع یادگیری زبان خارجی (انگلیسی) متغیر تعیین کننده‌ی است؟
- ۲) متغیر جنسیت تا چه میزان در تعیین سن مناسب برای شروع یادگیری زبان خارجی مؤثر است؟
- ۳) آیا نوع مهارت‌های زبانی متغیر تعیین کننده‌ی در دختران و پسران همسال در زبان خارجی است؟
- ۴) آیا فارسی‌زبانانی که انگلیسی را به عنوان زبان خارجی می‌آموزند قادرند با استفاده از "پرسشنامه تجربه و مهارت زبانی" گزارش صحیحی از سطح زبانی خود بدهند؟

---

^۴ Language Experience and Proficiency-Questionnaire (LEAP-Q)

^۵ North-Western